

Central del Circ

Pla director 2018-2022

Document de treball

(maig 2018)

Sumari

Presentació.....	5
Procés metodològic.....	7
1. El sector del circ, el punt de partida.....	9
2. La Central del Circ avui	11
2.1. La titularitat	11
2.2. La finalitat/la missió/la funció	11
2.3. La gestió	13
2.4. Els programes.....	14
a) Entrenament i assaig	14
b) Suport a la creació	15
c) Formació artística	16
d) Internacionalització	17
e) Projectes i col·laboracions.....	18
f) Mediació cultural.....	18
2.5. L'equipament/la dotació	18
2.6. L'equip de gestió	22
2.7. Les i els artistes del centre.....	24
2.8. La comunicació/difusió.....	24
2.9. La Central del Circ en clau de sector, les expectatives	25
Síntesi en clau DAFO.....	28

3. Els reptes: les grans preguntes	30
3.1. La central del circ com a espai d'entrenament i suport a la creació	30
3.2. El suport a la programació	30
3.3. La responsabilitat sobre el conjunt del sector i del territori	30
3.4. La possible saturació de l'espai	31
3.5. El foment de la reflexió i el debat a l'entorn del circ	31
3.6. Les relacions entre la Central del Circ i l'APCC	31
3.7. La direcció artística	31
3.8. El potencial de la internacionalització	32
3.9. La relació amb l'entorn	32
En conclusió:	32
4. Les propostes del Pla director de la Central del Circ 2017 - 2020	34
4.1. Sobre el model global	34
4.2. Sobre l'espai	37
4.3. Sobre els programes	38
Programa de suport a la creació	39
Programa de formació contínua	40
La Central del Circ i la programació	41
Programa d'acompanyament a la promoció	42
4.4. Sobre l'equip de gestió	42
4.5. Sobre la direcció artística	44
4.6. Sobre la gestió	44

4.7. Sobre les i els artistes	49
4.8. Sobre la internacionalització	49
4.9. Sobre el finançament.....	51
4.10. Sobre la comunicació	52
4.11. Sobre les relacions externes.....	52
El futur llunyà de la Central del Circ	57
Bibliografia consultada.....	58
Webs consultades (totes elles actives a desembre de 2016).....	58
Crèdits	60

Presentació

La Central del Circ és un espai de creació, investigació, entrenament, assaig i formació continuada destinat als professionals de les arts del circ. Situada al Parc del Fòrum de Barcelona, compta amb una superfície de 3.000 m2 al servei dels i les artistes de circ que passen per les seves instal·lacions.

Nascuda des i per al sector, La Central és la resposta de l'Ajuntament de Barcelona a una de les demandes del sector més reclamada durant els anys en què aquesta es va crear: tenir un espai on poder entrenar, crear, assajar, formar-se de manera segura i en bones condicions.

La Central del Circ ha passat per diferents fases d'implementació. La primera menció la trobem al Pla Estratègic de Cultura de Barcelona (2006); al 2008 inicia en unes carpes provisionals instal·lades al Parc del Fòrum mentre es rehabilita l'espai que ocupa actualment des de març de 2011. No és arriscat afirmar que La Central és avui en dia un dels pocs equipaments especialitzats a Barcelona, amb les condicions de seguretat adequades per a la pràctica de gairebé totes les disciplines circenses.

Cal destacar que aquest projecte neix de la confluència de tres voluntats: d'una banda, la voluntat de l'Associació de Professionals del Circ de Catalunya (APCC) de generar espais on poder entrenar, assajar, crear i formar-se en les condicions necessàries (alçades, material tècnic i de seguretat i personal tècnic i artístic). D'altra banda, la voluntat de l'Institut de Cultura de Barcelona de reconèixer el circ com una art estratègica i incorporar-lo en el mapa de Fàbriques de Creació de l'Ajuntament de Barcelona; i finalment, la voluntat del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya recollida al Pla Integral de Circ de Catalunya segons el qual era necessari dotar al sector català del circ d'un espai amb les eines i recursos adequats per a la pràctica del circ que mai fins ara no havia tingut.

En aquesta entesa entre administracions i sector, La Central del Circ és un espai que es deu especialment als i les artistes. Un dels èxits de la seva gestió és no trencar el vincle amb el col·lectiu que l'ha impulsat, el manté viu i es constitueix com el seu fonament i raó de ser. En aquest sentit, és important seguir mantenint la proximitat que l'APCC ofereix amb el sector, i al mateix temps posar en pràctica una metodologia de gestió enfocada a crear espais de convivència i diàleg per tal d'anar més enllà de ser un contenidor d'artistes i projectes individuals sense connexió entre ells.

La seva missió és doncs:

Acompanyar als/les professionals del circ en el seu desenvolupament com a artistes donant suport a la recerca, creació, gestió i difusió de peces de circ que permetin la visibilització del sector i que enforteixin l'intercanvi de coneixement entre els artistes de circ i altres col·lectius i organitzacions de l'àmbit local, nacional i internacional

D'aquesta missió es depengen els següents objectius:

1. Oferir als/les professionals del circ un espai d'entrenament, recerca, creació i reflexió en condicions adequades;
2. Ser un espai d'experimentació d'idees i continguts per als/les artistes i de recursos per contribuir a la creació de circ;
3. Fomentar el desenvolupament i la reflexió dels creadors i creadores a través de la formació;
4. Promoure l'intercanvi entre els i les artistes, així com també amb d'altres professionals del sector. Esdevenir un espai de trobada entre generacions, tècniques de circ i procedències diverses, un espai per compartir coneixements on es doni cabuda a tendències i estètiques noves;
5. Recolzar la connexió dels/les artistes i companyies amb l'exterior a través de la creació de xarxes locals, nacionals i internacionals amb altres centres de creació i difusió;
6. Reforçar el vincle de l'espai amb el territori, apropant la creació en circ contemporani a la ciutadania i promovent l'accés al circ a nous públics.

Per a poder-los dur a terme, l'activitat de La Central s'estructura en 5 àrees o programes diferents que busquen donar resposta als objectius plantejats. Aquestes àrees programes són:

- Entrenament
- Programa de suport a la recerca i creació
- Programa de formació i intercanvi de coneixement
- Projectes internacionals
- Mediació comunitària

Procés metodològic

Per dur a terme el Pla director s'ha treballat amb una doble metodologia documental i consultiva. En un primer moment es va treballar amb els documents existents tant a l'APCC com a la Central del Circ i a altres agents del sector, establint una primera radiografia de l'estat de la qüestió. En un segon moment es va desenvolupar un procés participatiu per escoltar i incorporar a tots els/les agents implicats/des.

En aquest sentit s'ha fet:

1. Treball d'**anàlisi documental** de tota la informació escrita disponible per tal de fer una primera radiografia de la realitat i posar-la a disposició dels/les agents implicats/des. La majoria estan a la bibliografia d'aquest document.
2. **Visita de l'equipament** de la Central del Circ per tenir una visió del potencial i dels condicionants d'aquest.
3. **Seminari de treball intern amb l'equip gestor** de la Central del Circ per tal de conèixer de primera mà la visió professional.
4. Sessió de treball amb la **Junta directiva de l'APCC** per conèixer les inquietuds, els punts de vista, els acords i els encàrrecs de l'associació.
5. Sessió de treball amb **sòcies i socis de l'APCC** per tal d'ampliar la visió de l'APCC. La majoria estan als crèdits d'aquest document.
6. Trobada presencial de les **o dels i les artistes que utilitzen l'espai** amb la intenció de sondejar les seves necessitats, demandes i propostes. La majoria estan als crèdits d'aquest document.

7. **2 Entrevistes** necessàries amb les institucions que donen suport a la Central del Circ: Generalitat de Catalunya (*29 de setembre de 2016*) i Ajuntament de Barcelona.
8. **Entrevistes** a persones significatives del sector del circ.
9. Elaboració d'una **enquesta** per les persones que no han pogut, volgut o sabut venir i intervenir a totes les trobades presencials anteriors. Les i els participants, unes 8 persones, estan als crèdits.
10. Dues sessions de **focus group sobre la internacionalització i les coproduccions** de la Central del Circ. Les i els participants, en un nombre de 30, estan als crèdits.
11. **Trobades presencials de reflexió, intercanvi i debat amb funcions de tancament d'acords amb la Junta de l'APCC i les i els professionals de la Central del Circ** així com les artistes de l'espai.

Totes les sessions de treball, individuals i grupals han comptat amb un guió de treball elaborat i enviat prèviament perquè les persones convocades sabessin els temes a abordar i poguessin preparar-se en funció de la seva predisposició a implicar-se més a fons en el procés.

A les sessions col·lectives s'han aplicat metodologies participatives que incentiven les aportacions del màxim número de persones possible.

La totalitat del procés per a l'elaboració del Pla Director de la Central del Circ 2018-2022 s'ha dut a terme entre setembre de 2016 i març de 2018.

1. El sector del circ, el punt de partida

No és objecte d'aquest estudi fer una anàlisi del sector del circ a Catalunya i arreu avui en dia, però per situar el sentit de la Central del Circ cal tenir en compte alguns aspectes que configuren el sector del circ a Catalunya:

- 1.1. El sector del circ ha viscut una revolució en els seus plantejaments conceptuals. Actualment conviu el circ de caràcter més tradicional, el que molta gent té en el seu imaginari, i el circ més contemporani, el que potencia la Central del Circ i que, poc a poc es va imposant, sobretot en l'esfera de les polítiques culturals públiques.
- 1.2. En els últims anys el sector del circ ha anat agafant més presència general en les polítiques culturals. Prova d'això és, entre d'altres, la presència en el Pla Estratègic de Cultura de Barcelona de 2006, la realització del II Pla Integral del Circ de Catalunya, l'increment i major visibilitat dels festivals de circ als mitjans de comunicació i la pròpia existència de la Central del Circ.
- 1.3. Fruit d'aquest guany en presència i visibilitat hi ha un increment de persones que es dediquen al circ, amb més grups i companyies, sobretot en estadi embrionari.
- 1.4. Aquest increment de l'oferta no s'ha vist prou compensat en l'augment de la programació/contractació. La crisi i la falta d'hàbits en les programadores i els programadors fan que l'oferta d'espectacles de circ que s'ofereix, sobretot a escala dels ajuntaments, tot i haver augmentat, sigui encara escassa i no absorbeix el potencial creador existent actualment. Per tant l'oferta supera la demanda.
- 1.5. Fruit d'aquest increment de persones, grups i companyies i del baix nivell de contractació, hi ha un nivell fràgil de professionalitat, altrament anomenat semi-professionalitat, de gent que intenta viure del circ però no hi arriba del tot. Aquesta dificultat repercuteix, en alguns casos, en una

baixa qualitat de les propostes, sobretot quan es contrasta amb el nivell i professionalització del circ a Europa, el nostre referent natural en matèria cultural.

- 1.6. És dels pocs sectors artístics, i l'únic de les arts escèniques, que no té una escola superior com serien, en els altres sectors, l'Institut del Teatre, els conservatoris de música, l'ESMUC, l'EMAV o les escoles d'arts visuals reconegudes. L'únic espai de formació estable amb voluntat professional és l'Escola de Circ Rogelio Rivel a Barcelona. Aquesta ofereix un Cicle formatiu de grau mig en les arts del circ. L'Ateneu de 9 Nou Barris fa més una funció de divulgació del circ mitjançant una pràctica lligada al territori social i una formació inicialment més amateur que decididament professional.
- 1.7. Paral·lelament, és dels pocs sectors de les arts que no disposa pràcticament d'espais estables d'exhibició com sí tenen el teatre, la dansa, la música o les arts visuals per citar els més coneguts. La tradició del seu caràcter itinerant pot haver influït en aquesta situació. La Central del Circ i alguna altra instal·lació pública o privada (l'únic espai estable és, recentment, La Vela de l'Estruch a Sabadell), serien els únics equipaments referents pel sector a Catalunya, però no estan centrats en la difusió.
- 1.8. Igual que a altres sectors de la cultura, existeix l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya (APCC) que aglutina gran part dels professionals del sector. En aquest cas, a més, pel seu caràcter singular, és qui rep l'encàrrec de les administracions públiques de gestionar la Central del Circ.
- 1.9. A diferència d'altres sectors de les arts, el circ és molt variat internament amb disciplines o especialitats completament diferents entre elles a nivell conceptual i estètic, però també infraestructural. Això dificulta la identitat comuna així com la disposició d'espais vàlids per a tothom. Als espais de la mateixa Central del Circ no hi ha possibilitats per a certes disciplines que necessiten de molt espai, molta alçada o d'ancoratges molt específics. És més, certes disciplines de circ no se senten identificades amb l'APCC ni amb la Central del Circ.

2. La Central del Circ avui

2.1. La titularitat

La central del Circ és un equipament municipal impulsat per l'Ajuntament de Barcelona¹ a través de l'ICUB – Institut de Cultura de Barcelona i gestionat per l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya, amb un doble conveni: per la cessió de l'espai (conveni renovable cada tres anys) i per l'activitat que s'hi desenvolupa (anual). La Central del Circ no té personalitat jurídica pròpia i depèn de l'APCC. Per al seu funcionament i activitat rep suport econòmic de l'Ajuntament de Barcelona i del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. En diferents èpoques de la Central del Circ i d'acord amb projectes específics, també ha rebut ajudes econòmiques del Ministeri d'Educació, Cultura i Esports del Govern d'Espanya, de fons de la Unió Europea, de l'Institut Ramón Llull, etc.

2.2. La finalitat/la missió/la funció

La Central del Circ neix, l'any 2008, amb el nom de Centre de Creació de Circ de Barcelona, en consonància amb el projecte "Circ i creació" del programa estructurant 1 "Barcelona laboratori" del Pla Estratègic de Cultura de Barcelona "Els nous accents de cultura", de l'any 2006. En ell es proposa enfortir el sector del circ, assignant la formació a l'Ateneu de 9 Barris, i l'assaig i el suport a la creació a un nou centre encara per concretar².

¹ Tot i estar situat al municipi de Sant Adrià del Besòs, a les instal·lacions del Fòrum Universal de les Cultures de 2004.

² Ajuntament de Barcelona. Barcelona, laboratori de cultura. Pla estratègic de cultura. 2006. (pàg.64)

Agents del sector, representats per l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya (APCC), conjuntament amb els tècnics de l'Ajuntament de Barcelona, integrants de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) dissenyen en detall l'espai, les funcions i la gestió del nou equipament, hereu, en part, de l'esperit i les funcions de La Makabra ubicada al barri del Poble Nou de Barcelona i tancada dos anys abans.

En el Pla de Gestió de 2008-2009 elaborat per l'Associació de Professionals del Circ de Catalunya, es definia la missió del recent inaugurat Centre de Creació de Circ de Barcelona, encara a les carpes provisionals, afegint-hi la funció formativa:

La missió del Centre de Creació de Circ de Barcelona és l'entrenament, assaig, creació i formació continuada dels professionals de circ, fomentant la investigació, vetllant per l'excel·lència del procés artístic i generant sinèrgies amb l'exhibició i difusió de les arts circenses.

Així, el que després serà la Central Circ, neix amb la vocació de contribuir a la consolidació professional del sector aportant una funció llargament demandada pels/per les professionals: la disponibilitat d'un espai ben dotat tècnicament per poder entrenar, crear, assajar i produir en la seva feina. És la part de la cadena de producció més a l'ombra, la que no es veu però que és essencial perquè les fases que sí es veuen (espectacles, festivals, ...) puguin tenir lloc.

La particularitat del circ, amb una necessitat d'espais grans (amples i alts), de material tècnic molt propi (voluminós, específic i car) i d'unes exigències de seguretat com, segurament, cap altre sector cultural té, fa que les persones i les companyies no els sigui fàcil entrenar i assajar a qualsevol espai: necessiten un espai i equipament especial.

És per tant en aquesta múltiple funció al voltant de l'entrenament, l'assaig i el suport a la creació que la Central del Circ neix i es manté fins avui.

Actualment, la seva missió, expressada en el Pla de Gestió de 2016, és:

Donar suport i acompanyar projectes artístics de circ en els àmbits de la creació, gestió, producció i difusió, afavorint el desenvolupament del circ i els seus creadors i creadores, generant sinèrgies amb altres arts i promovent la interrelació a través de xarxes a nivell local, nacional i internacional.

Com es pot veure, no hi figura la formació i centra més l'atenció en la creació d'interrelacions internes i externes. Cal actualitzar aquest objectiu de la Central del Circ d'acord amb el nou Pla director 2018-2022.

Val a dir que el projecte de la Central del Circ hauria de ser una peça clau del II Pla integral del Circ de Catalunya, però aquest pla no es desenvolupa tal com previst. Les institucions catalanes han mostrat menys interès per aquest Pla del que el sector hauria desitjat.

2.3. La gestió

La gestió de l'equipament municipal la Central del Circ corre a càrrec de l'APCC amb un conveni anual d'activitat amb l'Ajuntament de Barcelona. L'Associació tria les i els professionals que la gestionen, creant un equip estable al llarg dels anys.

En els últims anys, dins la dinàmica de retallades pressupostàries, i més en el sector cultural, han minvat les aportacions econòmiques de la Generalitat de Catalunya, però encara que es manté i augmenta la de l'Ajuntament de Barcelona.

L'APCC tria l'equip que treballa a la Central del Circ i traça les grans línies que orienten l'acció de l'equipament en línia amb el conveni i els acords presos amb les institucions finançadores i titulars de l'edifici.

Actualment, les relacions entre la Junta de l'APCC i l'equip de gestió de la Central del Circ són bones i permeten treballar conjuntament en el mateix projecte. Tant és així que la gerent i el director artístic de la Central del Circ participen a les reunions de la Junta de l'APCC.

2.4. Els programes

Les funcions actuals de la Central del Circ, i la valoració que en fan els múltiples agents del sector es basen en els següents programes:

a) Entrenament i assaig

És la funció principal de la Central del Circ, a partir de la qual s'estructura l'encàrrec institucional, però també l'espai, els mitjans, el funcionament, l'horari i la comunicació. És allò que fa la diferència entre la Central del Circ i qualsevol altre espai dedicat al circ. És el que atrau la gent, fa que pagui una quota, s'identifica amb el centre i l'utilitza. En molts casos, és l'únic servei utilitzat per molta gent. Al revés és difícil: pràcticament tothom que gaudeix dels altres recursos de la Central del Circ també ho fa de la sala d'entrenament i assaig.

Per entrar en el detall d'aquest programa es pot consultar el Pla de Gestió de 2018.

La valoració d'aquest espai és altament positiva. No n'hi ha cap altre a Catalunya ni a l'Estat espanyol ni semblant ni amb el mateix nivell de prestacions. L'espai, les instal·lacions, el material, la climatització, la disponibilitat, la seguretat i el sistema de reserves rep elogis de tothom, l'utilitzi o no. Només la gent de malabars senten que són els "comodins" que, en no necessitar cap instal·lació específica, acaben anant allà on ningú vol o es van desplaçant a mida que els demés, més necessitats de requeriments tècnics, ocupen l'espai. Dit altrament, les disciplines amb instal·lacions més voluminoses desplacen les més petites.

Anant més enllà, la Central del Circ, ha esdevingut un referent a Europa i part de les i dels artistes venen de tot el continent atrets per les instal·lacions, les prestacions i els preus, a més de la qualitat de vida que ofereix el conjunt de la ciutat.

b) Suport a la creació

És una funció més genèrica i menys tangible, que es manifesta en diferents vessants. Un d'ells és el ja esmentat programa de cessió d'espais habilitats per a l'entrenament i l'assaig, sovint d'ús més individual o de grup petit. Per a facilitar les condicions pròpies de la creació, la Central del Circ té 5 sales que permeten disposar d'instal·lacions i material, i d'una certa privacitat a l'hora de crear o assajar. La sala de posada en escena té actualment l'objectiu de facilitar la presentació de la feina feta davant de companyes i companys del sector per rebre'n el seu feedback. No és una sala d'exhibició i només s'obre al públic general per les mostres de treballs en creació, EP, que tenen lloc dos cops a l'any

Aquest programa de cessió d'espais està molt ben valorat i s'utilitza per companyies residents de la Central del Circ que ha estat seleccionades per convocatòria pública o bé, per les companyies que han llogat un espai. ,.

El suport a la creació es manifesta també amb l'assessorament que reben els grups en fase creativa de part del director artístic i del suport a la producció que poden rebre de part de l'equip tècnic de la Central del Circ. La selecció de les companyies que reben aquest suport al seu procés creatiu corre a càrrec d'un consell artístic de professionals externs que juntament amb la direcció artística, seleccionen les propostes de cada convocatòria.

En Construcció és un espai i un temps en els quals, un dijous cada mes i mig, es poden mostrar parts d'un espectacle produït a la Central del Circ a un públic còmplice, entès i crític (companyes i companys amb qui es comparteix l'espai). Això permet *foguejar-se*, arriscar, ensenyar i rebre les aportacions per tal de millorar, sense la pressió de l'espectacle amb públic convencional.

La formació també pot ser un instrument de suport a la creació així com les residències que, de tant en tant, sorgeixen, sobretot per anar a l'estranger.

També representen un estímul a la creació la contractació de certs espectacles produïts a la Central del Circ que aquesta s'encarrega de suggerir o proposar a programadors públics com l'ICUB o altres. Per altra banda es busca motivar els programadors perquè incloguin espectacles de circ en les seves propostes a la ciutadania.

Finalment, la Central del Circ és una de les poques fàbriques de creació de Barcelona que, a més de tot aquest acompanyament, dona també una ajuda econòmica a algunes companyies o grups, en funció del nombre de persones que té la companyia i el temps que s'estaran en residència.

c) Formació artística

La formació es basa en cursos i tallers molt especialitzats, oferts per persones de reconegut prestigi i per a professionals del sector. No conformen un programa estable al llarg de l'any.

La valoració que en fan les i els artistes és bona en el contingut, però expressen certes dificultats en poder assistir-hi degut a les dates (massa sovint en els mesos d'estiu que és quan hi ha més *bolos* contractats) o als preus (elevats per gent amb pocs ingressos). La feble resposta a l'oferta formativa crea dubtes en l'equip de gestió sobre la idoneïtat del programa

Durant 2017 s'han fet 3 cursos, dues trobades de disciplines i una jornada de reflexió. El preu dels cursos està entre els 120 i 150 euros. Les trobades entre 60 i 30 euros, un preu certament elevat per a molta gent, però que no ho és tant si es compara amb altres cursos que s'ofereixen des d'altres entitats o en altres sectors artístics.

d) Internacionalització

És una de les grans apostes de la direcció artística passada i actual. No es basa només en accions sinó, principalment, en una actitud: es tracta de tenir aquesta dimensió internacional en diferents intervencions: els contactes amb l'exterior, les residències invitades, les residències "enviades", l'acolliment d'artistes i de companyies, ... en definitiva comporta una obertura de ment i d'acció que repercuteix positivament sobre els aprenentatges, els contactes, els intercanvis, etc.

La Central del Circ sempre ha tingut, amb alts i baixos, aquesta dimensió internacional com una de les seves prioritats. S'ha materialitzat en residències, mobilitats, reunions d'equips gestors, etc. Els socis principals dels intercanvis internacionals són agents i companyies d'arreu d'Europa. En alguns casos s'ha rebut el suport de l'Institut Ramon Llull, o de programes de la Unió Europea entre altres. A nivell de programes europeus la Central del Circ ha participat en diferents projectes internacionals, però no n'ha liderat cap per manca de recursos. Això mostra la dificultat real de participar en projectes europeus. Cal tenir en compte que per enviar una companyia a l'estranger cal pagar una part de la despesa i no sempre és fàcil trobar fons econòmics a tal fi, com tampoc no ho és tenir el personal contractat per a poder gestionar aquests projectes si no es reben ajudes específiques per a fer-ho.

Val a dir que aquesta visió és ben valorada però causa un cert recel envers "els de fora" en detriment "dels de dins". Es veu difícil competir amb artistes i companyies estrangeres per tot el suport que reben dels seus països en comparació amb les dificultats que expressen tenir les companyies de Catalunya i Espanya per desenvolupar la seva feina. Aquest desequilibri pot comportar, des d'alguns sectors, una sensació de greuge comparatiu ("els qui venen ho acaben tenint tot" i als de casa els costa fer el mateix per manca de recursos propis i de suport). També pot portar a una visió de la Central del Circ més abocada a Europa que a Barcelona.

De retruc, hi ha qui planteja el dubte de si la Central del Circ ha de destinar recursos humans de l'equip de gestió a la internacionalització donat que es veu, de nou, com una fuga de recursos propis destinats a atendre les necessitats de les companyies de fora.

e) Projectes i col·laboracions

No és pròpiament un programa però es nodreix d'altres propostes de la Central del Circ i acaba essent una de les seccions més dinàmica de l'equipament. És la part de l'equip de gestió que s'encarrega de dur a terme els projectes específics i puntuals que cal definir cada cop i renovar sovint cada any, sense tenir, necessàriament, continuïtat en el temps. Molts dels projectes venen de demandes d'institucions que identifiquen la Central del Circ com un interlocutor amb qui col·laborar. Alguns dels projectes actuals es desenvolupen coincidint amb els grans esdeveniments de la ciutat (Grec, Mercè, etc.). És una feina que està a mig camí entre les relacions amb altres agents socials i els artistes.

La pròpia Central del Circ està satisfeta del nivell de resultats, tot i l'elevada càrrega de treball que comporten.

f) Mediació cultural

La funció d'aquest programa és fer visible la creació dels artistes, la mateixa Central del Circ i, per extensió, el sector del circ, tant a l'entorn immediat (barris de Besòs, La Mina, ...) com al conjunt de la ciutat de Barcelona i del país. Actualment és un programa poc treballat encara.

2.5. L'equipament/la dotació

La descripció en equipament i dotació de la Central del Circ està perfectament presentat en el seu Pla de gestió de 2016 i posteriors:

L'espai compta amb una sala d'entrenament, quatre sales de creació, una sala de música, una sala de dansa i condicionament físic, una sala de posada en escena, vestuaris i camerinos, un espai de lleure amb cuina d'ús comunitari, un espai d'oficines, una sala destinada a teràpies corporals, quatre oficines o "vivers", un magatzem, una zona de càrrega i descàrrega, un taller tècnic i finalment, les oficines de l'Associació de Professionals del Circ de Catalunya (APCC). En total són uns 3.000m².

SALA D'ENTRENAMENT

La sala d'entrenament és un espai destinat a l'entrenament lliure. Amb 650 m² d'amplitud, 9 m d'alçada, ancoratges, "trussos" i un terra tècnic, permet la instal·lació de gairebé qualsevol tipus d'aparell de circ i està pensada per a l'entrenament en simultani fins a 40 persones.

Aquesta sala compta amb:

- Espai en superfície i en alçada habilitat tècnicament per a l'entrenament i l'assaig de circ;*
- Material d'entrenament per a professionals, consistint en matalassos, espatlles, etc. així com també material de seguretat: ancoratges, cordes, cinturons, etc.*
- Material d'assaig per a professionals, consistent en un llit elàstic, un minitramp, etcètera.*
- Personal tècnic de seguretat amb coneixements específics de disciplines circenses i de seguretat. L'actual tècnic de La Central fa un seguiment tècnic dels artistes i companyies durant la seva estada al centre, assessorant-los en matèria de seguretat en les pràctiques de circ, supervisant els muntatges i revisant el material propi dels usuaris.*

En aquesta sala hi poden entrenar de manera individual o en grup els diferents artistes. L'espai està dividit per disciplines i, en els casos de disciplines que necessiten de grans espais, existeixen unes graelles setmanals per tal que els/les artistes reservin el seu espai (un màxim de 2 h per artista i disciplina).

SALES DE CREACIÓ

El centre disposa de quatre sales de creació de diverses mides i alçades per realitzar assajos i creacions de circ. Totes les sales de creació, com també la sala d'entrenament, compten amb ancoratges, "trussos", una alçada de 9 metres i terres tècnics per tal de que s'hi puguin desenvolupar gairebé totes les disciplines.

Les quatre sales de creació de què disposa La Central són:

Sala de creació Petita: 66 m²

Sala de creació Trapezoidal: 111 m²

Sala de creació Rectangular: 130 m²

Sala de creació Triangular: 170 m²

Les companyies de circ i d'arts escèniques poden llogar les sales per realitzar les seves creacions i assajos d'espectacles i números. Les tarifes de les sales de creació depenen de la mida de la sala, del número d'artistes que la lloguen i del temps d'utilització, sempre sota la premissa d'oferir preus molt accessibles als i les professionals del sector. Aquestes tarifes poden ser consultades al web de La Central del Circ.

SALA DE POSADA EN ESCENA

La sala de posada en escena és l'espai destinat al disseny tècnic (so i llums) d'un espectacle i on es realitzen els passis i exhibicions que tenen lloc a La Central: preestrenes, mostres d'artistes residents (EP), En Construcció, etc. La sala disposa de l'equipament de so i llum i dels ancoratges necessaris per acollir un espectacle de circ, està insonoritzada, mesura 222 m² i té una alçada útil de 7'28 metres. A més a més, també compta amb camerinos i tots els elements tècnics necessaris per a l'exhibició d'espectacles.

L'escenari es pot configurar com una pista de circ o com escenari a la italiana. En els darrers anys, la creació de circ per sala ha anat en augment, per la qual cosa, l'escenari a la italiana és l'escenari més utilitzat.

A més a més, aquesta sala està destinada a acollir les activitats que genera i gestiona

La Central (xerrades, cursos, presentacions, etc.) i s'obre als artistes quan no està ocupada perquè puguin disposar d'un espai per entrenar de forma puntual.

SALA DE MÚSICA

La sala de música és un espai insonoritzat. Pensat com un espai per a l'enregistrament sonor, no compta encara amb els aparells tècnics per a poder dur a terme aquesta tasca, així que de moment, és un espai més destinat a la creació. La sala de música es va pensar com a tal ja que molts espectacles d'arts escèniques i especialment de circ integren la música en directe o requereixen d'una composició original per a la creació. La Central del Circ vol incentivar aquesta relació del circ amb la música i per aquesta raó es va decidir en el projecte inicial dedicar-hi un espai exclusiu per a la creació i l'assaig de peces musicals.

SALA DE TREBALLS CORPORALS

Aquesta sala, adjacent a la sala d'entrenament, és una sala preparada per a treballar el moviment i l'escalfament previ a l'entrenament. Disposa de un terra de linòleum, barres i un mirall. A més a més, té un petit espai destinat a la preparació física que compta amb dues màquines de fitness i musculació.

VIVERS

Els viviers són espais en format de petites oficines equipats amb mobiliari bàsic: taula de despatx, cadires i connexió a Internet, com també tots els subministres i serveis que ofereix l'equipament (neteja, llum, etcètera). Pensats per a ser una primera oficina d'empreses del sector amb un lloguer accessible (120 euros + IVA). Tot i que actualment només hi ha una petita productora en residència (Circulant) es treballa amb la possibilitat de ser espais oberts a les i als artistes de La Central per a les tasques d'oficines de les companyies així com altres usos que es considerin necessaris per part dels mateixos: zona infantil, espai de reunions, zona de repòs, etc. A més a més, la zona de viviers compta amb una taula de reunions i un espai de lleure, on els diferents viviers poden reunir-se entre ells o amb els clients amb els que treballin.

OFICINES APCC

A la mateixa zona de viviers es troben les oficines de l'APCC. La seva ubicació és estratègica per a poder estar prop dels artistes i ser visibles també de cara a les noves generacions.

SALA DE TERÀPIES CORPORALS

Aquesta sala està pensada perquè els terapeutes ofereixin teràpies adaptades als artistes de circ. Els terapeutes tenen la sala a disposició un dia a la setmana i paguen un lloguer de 50 euros mensuals. Els artistes tenen accés a aquestes teràpies a un preu accessible (30 euros per socis i sòcies i artistes de La Central, i 40 euros per externs). Compta amb una taula, telèfon i un llit especialitzat, per oferir una atenció adequada. Actualment hi ha 4 terapeutes, la majoria dels quals s'han incorporat al mes d'octubre de 2015, que ofereixen els seus serveis de fisioteràpia (James Wellington), teràpies manuals (Kaarlo Mischianti), Osteopatia (Teresa Sabaté), massatges ayurvèdics i reflexologia podal (Gabriella Augello).

SALA POLIVALENT

La sala polivalent és un espai pensat per a presentacions, xerrades, reunions, etc. Situada al primer pis, al costat de les oficines de La Central, està dotada de mobiliari (cadires i taules) que es pot configurar segons les necessitats, una pantalla i un projector. Hi ha una finestra a través de la qual es pot observar l'activitat de la sala d'entrenament.

ESPAI D'OFICINES DE LA CENTRAL

Les oficines es troben en un espai just a la recepció de l'edifici. És un espai compartit entre tot el personal de La Central.

Fent una valoració del conjunt de l'espai i la dotació, el nivell de satisfacció entre tots els agents consultats (persones usuàries, Junta i membres associats a l'APCC, institucions públiques que li donen suport i altres agents del sector) és molt elevat. Es pot dir que és el gran actiu de la Central del Circ, pel que és reconegut a nivell nacional i internacional i, al final, el que dóna identitat i sentit a l'equipament. Es pot afirmar que, de totes les *fàbriques de creació* de Barcelona, és la que disposa d'un espai més reeixit d'acord amb la seva especificitat.

Les instal·lacions han estat dissenyades per ser espai d'entrenament i assaig tot i que l'edifici prové d'altres usos durant el Fòrum Universal de les Cultures de l'any 2004.

La diversitat d'espais i la flexibilitat d'usos que promou l'equip ajuden a trobar sempre un espai adequat per a les necessitats de cadascú.

Les úniques crítiques negatives són:

- ⇒ La seva ubicació, allunyada de tot arreu i dels mitjans de transport (tema irresoluble amb l'equipament actual) i que planteja problemes d'accessos en determinats moments de celebració d'esdeveniments al Parc del Fòrum.
- ⇒ La falta de més espai degut a la gran demanda que genera.
- ⇒ La falta de llum natural de les sales d'assaig.
- ⇒ La ja esmentada manca d'espai fixe per a la gent de malabars que sempre es veu desplaçada per qui necessita espais més condicionats.
- ⇒ Algun element puntual de manteniment: gotera, neteja, mosquits, ...
- ⇒ La ja esmentada limitació de l'horari dels caps de setmana

L'espai de la Central del Circ es complementa amb dues opcions més no utilitzades en aquest moment: les carpes situades en el recinte del Fòrum i el propi espai exterior de l'equipament. Ambdós espais pertanyen a BSM, l'empresa que gestiona el conjunt de l'espai del Fòrum, i cal la seva autorització per a utilitzar-los. Val a dir també que des del mes d'octubre de 2016, s'ha pogut facilitar l'accés amb vehicles a la Central del Circ, una vella demanda de l'equipament i de molts grups d'artistes que utilitzen les instal·lacions.

Arrel de les demandes d'algunes companyies, s'ha establert un sistema flexible d'horari els caps de setmana per poder accedir al material si sorgeix un *bolo* a última hora o poder-lo deixar després d'una actuació.

Altres espais similars a la Central del Circ ofereixen més proximitat a altres punts del país, horaris més flexibles, més facilitats de residències i, a vegades, un ambient més “familiar”. En canvi, ni les instal·lacions ni els programes d'acompanyament no superen en prestacions les de la Central del Circ.

2.6. L'equip de gestió

Actualment l'equip de gestió de la Central del Circ consta 7 persones en la gestió i una en la direcció artística, amb les responsabilitats següents:

Ione Hermosa, gerència

Johnny Torres, direcció artística

Nini Gorzerino, cap de projectes

Unai Arrieta, tècnic de seguretat i manteniment

Irene Soler, tècnica de producció i comunicació

Míriam Alagarda, atenció a artistes i administració

Mila Rodríguez, tècnica de comunicació

Roger Compte, tècnic de seguretat i manteniment

Val a dir que la dedicació de cada membre és de 30 hores/33/35 setmanals, configurant en alguns casos una “falsa” jornada completa pel que fa a la dedicació. Comparant-ho amb una jornada laboral més estàndard de 35 o 40 hores setmanals, la diferència és la d’una persona o persona i mitja més ($6 \times 30 \text{ hores} = 5 \times 35 \text{ hores} = 4,5 \times 40 \text{ hores} = 175\text{-}180 \text{ hores}$). Així, l’equip treballa al voltant de 180 hores setmanals, fent que hi hagi més gent que si els contractes fossin de 40 hores. El fet de comptar amb una persona més permet disposar d’un sisè perfil que amb 4 o 5 persones no es tindria. En canvi, pot generar professionals infra-remunerats i infra-aprofitats (menys diner per menys hores).

L’equip es reuneix setmanalment amb els i les artistes per debatre aspectes de funcionament diari en un espai de cafè compartit. Quan es considera necessari es formen comissions per a temes específics.

La configuració i evolució de la composició de l’equip ha condicionat els objectius, el funcionament i els resultats de la Central del Circ. Això és normal en tota estructura molt lligada a les persones i aporta maneres de treballar més adequades en cada moment. Per altra banda, però, indica una poca institucionalització de l’equipament fent més volàtil el projecte en funció de qui el duu endavant.

El nivell de valoració de l’equip per part d’artistes, sòcies i altres és elevat, tant en la seva dedicació, com en els seus resultats i el tracte del dia a dia.

2.7. Les i els artistes del centre

Evidentment no es poden classificar dins un únic perfil.

Caldria, però, destacar dos grans grups de persones usuàries:

- ⇒ Un grup de gent de perfil més jove, on hi ha un més elevat percentatge de persones estrangeres, generalment amb poca trajectòria dins la professió, molt demandants d'espai d'entrenament que utilitzen sovint, però també d'oportunitats d'actuació i de suport general (assessorament, ...). Solen ser més demandants del conjunt dels recursos que ofereix la Central del Circ. Generalment tenen poc accés a programador/es, circuits i festivals.
- ⇒ Un grup de gent més gran d'edat, més professional i consolidada en el sector, sovint residents a Catalunya, amb necessitats molt centrades en l'entrenament i menys en una equivalent a “borsa de treball o d'actuacions”, donat que tenen els seus contactes ja fets. Són menys demandants d'assessorament per part de l'equip gestor de la Central del Circ.

Tots dos perfils s'ordenen en diferents cercles concèntrics d'ús de l'equipament, anant, des d'un grup més assidu de la sala d'entrenament i d'altres usos i programes de la Central del Circ a la gent que només fa un ús més puntual de l'espai i sovint limitant-se a l'entrenament. Això repercuteix en les relacions entre les persones usuàries i l'equip gestor, amb diferents intensitats en els vincles i les demandes concretes.

2.8. La comunicació/difusió

La comunicació de la Central del Circ i els seus programes es fa mitjançant els formats més utilitzats i eficients actualment com són el mailing, les xarxes socials, la cartellera a l'entrada de l'espai i contactes verbals en el dia a dia.

2.9. La valoració global dels agents és prou satisfactòria pel que fa a l'impacte en el conjunt del sector: pràcticament tothom potencialment usuari/a coneix l'equipament, la seva funció, els seus programes (els bàsics, almenys) i les seves activitats. Es reconeix però que la dificultat major és la comunicació amb l'entorn aliè al circ: barris del voltant, ciutat, país, mitjans de comunicació, altres sectors de la cultura, etc. **La Central del Circ en clau de sector, les expectatives**

La Central del Circ va néixer com a espai d'entrenament i assaig i, actualment, gran part del sector espera que segueixi realitzant aquesta funció, sobretot la gent que no en fa un ús directe. Generalment molta gent del sector té resoltes les necessitats d'espai per altres canals i no veu en la Central del Circ un recurs útil.

Pel que fa a les i als artistes, l'expectativa canvia substancialment. Des "de dins" la demanda s'incrementa donat que sol ser gent amb més necessitats, bàsicament perquè es tracta de persones menys afermades o consolidades en el sector del circ. De fet, utilitzar la Central del Circ és el seu principal nexa d'unió amb el sector i per això són més demandants d'altres serveis que, per analogia i proximitat, esperen d'aquest equipament. Aquestes propostes solen anar en la línia de la continuïtat: després d'entrenar, produir i assajar cal entrar en els circuits de l'exhibició i és aquí on els cal més suport.

Una de les sensacions majoritàries en aquest perfil de gent és la constatació de que no es genera prou feina en el sector. No hi ha demanda o encàrrecs de programadors/es culturals. I es demana a la Central del Circ que faci d'agent promotor per incrementar els encàrrecs, no només en termes econòmics sinó en termes d'oportunitats d'actuar i mostrar la feina feta.

Concretant més, les i els artistes amplien les demandes a la Central del Circ cap a:

- Connexió general amb el sector en un sentit ampli: la Central del Circ els pot ajudar a arribar on ell/es per si mateixes/os no ho farien.

- Possibilitat de mostrar el seu treball o a la Central del Circ o a altres espais. És una de les preocupacions de la gent: poder mostrar el que fan i rebre comentaris de persones que les ajudin a millorar la seva feina
- Fer una programació estable amb les companyies i persones de la Central del Circ a altres espais del país, la qual cosa els permet entrar en els circuits estables i rebre més encàrrecs.
- Accés a convocatòries i encàrrecs que rebi la Central del Circ, com a canal d'accés a més oportunitats, evitant el que es considera com una certa discrecionalitat actual.
- Accés a circuits, festivals, residències, ... a través dels programes interns de la Central del Circ.
- Més apertura i visibilitat de la Central del Circ cap a la ciutat, perquè això també els dona més presència.
- Suport a la dignificació del treball del/laartista de circ, donat que massa vegades les condicions són abusives. En aquest aspecte es vol que la mateixa Central del Circ sigui l'abanderada donant l'exemple amb unes condicions de treball

Com es pot comprovar, algunes d'aquestes demandes, considerades més de suport i desenvolupament sectorial, són més pròpies de l'APCC que de la Central del Circ.

Sobre l'espai, la dotació i els serveis, les seves demandes són:

- Mantenir i, si cal, enfortir el rigor en el sistema de quadre de reserves i distribució de l'espai central, fent un èmfasi especial en les persones que no necessiten aparells específics (malabaristes i altres) però sí una superfície estable.
- Obrir de manera estable el dissabtes al matí
- Facilitar el lloguer de material directament o a través d'altri
- Millorar el manteniment (endolls, goteres, ...)
- Millorar la neteja de l'espai
- Crear una biblioteca sobre temes de circ o enfortir la ja existent a Nou Barris

Pel que fa a les sòcies i socis de l'APCC i que no fan ús de les instal·lacions, el nivell de satisfacció cap al projecte de la Central del Circ és elevat: cobreix amb escreix l'expectativa que s'hi té.

La veu dels crítics!!

Hi ha diferents raons expressades per no utilitzar els espais i recursos de la Central del Circ. Entre d'altres destaquen:

- 1 – La Central del Circ és vista com un equipament molt institucional, allunyat del rol més alternatiu que alguns/es volen donar al sector del circ.
- 2 – No es reconeix l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya com a interlocutor vàlid, per tant, tampoc l'equipament que gestiona.
- 3 – Per motius ideològics, no s'està d'acord amb els plantejaments bàsics de La Central del Circ.

No sembla que hi hagi cap rebuig formal a la Central del Circ degut a raons de l'equipament, els programes, la gestió, l'equip, els horaris o els costos.

Síntesi en clau DAFO

	Aspectes favorables de la Central del Circ	Aspectes millorables de la Central del Circ
Ubicació	La ubicació, aïllada, tranquil·la i vora el mar. Espai inspirador.	La ubicació, força allunyada del centre de la ciutat Dificultat de relació amb BSM Accés difícil amb vehicles degut a BSM i el tipus d'activitats que tenen lloc al Fòrum
Edifici/espai	L'adequació de l'edifici i espai general L'equipament i dotació tècnica Els estàndards de seguretat	Edifici no concebut per a fer-hi circ. Li falta alçada Falten apartaments per rebre residents Les sales de creació no tenen llum natural
Gestió	La gestió per part de l'APCC, o sigui, directa del sector. Suport institucional (Ajuntament i Generalitat bàsicament) L'equip de gestió i la seva relació amb usuàries/aris	L'equip de gestió queda petit en alguns moments
Programes i recursos	Entrenament i assaig molt ben valorats Internacionalització (contactes, acollida, ...) Bona oferta formativa Presència de fisioterapeutes La possibilitat d'usar els viviers	Risc de massificació a la sala d'entrenament Residències i altres propostes poc accessibles Manca de prou suport a la creació i, sobretot, a l'exhibició Formació en temporada de més feina i preus elevats Desequilibri <i>in-out</i> en la internacionalització
Comunicació	La comunicació amb els agents més propers del sector	La visibilitat de la Central del Circ de cara a la resta del sector La poca visibilitat de la Central del Circ de cara al barri i la ciutat
Horaris	Els horaris amplis els dies feiners La possibilitat d'accés als magatzems en cap de setmana	La impossibilitat d'entrenar els caps de setmana
Tarifes	Tarifes assequibles	
Altres	La Central del Circ com a espai de trobada i relació	

3. Els reptes: les grans preguntes

3.1. La central del circ com a espai d'entrenament i suport a la creació

L'equipament és conegut, sobretot pel seu espai i programa d'entrenament i assaig, com a vies de donar suport a la creació. En el sector hi ha força mancances i les demandes es giren sobretot cap a la Central del Circ per ser el gran espai de referència estable. La pregunta que sorgeix aleshores és:

➡ **La Central del Circ ha de seguir dedicant-se bàsicament al suport a l'entrenament, l'assaig, la creació i la formació continua? Ha d'ampliar, per les mancances en el sector, les seves funcions?**

3.2. El suport a la programació

La Central del Circ aposta per fomentar la creació, però es presenta una dificultat en el posterior accés al mercat. S'arriben a crear espectacles però tenen una difícil inserció en el mercat professional dels programadors públics i privats. Tothom coincideix en què cal més estímuls a la programació però:

➡ **A quin agent li toca fer la funció de foment de la programació (circuit, festivals, ...)? Quin rol hi juguen la Central del Circ i l'APCC?**

3.3. La responsabilitat sobre el conjunt del sector i del territori

La Central del Circ té una funció delimitada a Barcelona i el seu entorn metropolità, per lògica de les distàncies i per encàrrec d'un dels finançadors, l'Ajuntament de Barcelona, però el sector del circ no entén de delimitació de territoris i, tractant-se, un cop més, del principal equipament públic de circ a Catalunya ens podem preguntar:

➡ **Quina és la responsabilitat global de la Central del Circ sobre el conjunt del sector del circ i del territori català?**

3.4. La possible saturació de l'espai

El sector del circ ha agafat certa notorietat en els últims temps. Si s'ajunta amb què la ciutat de Barcelona també té un alt nivell d'atracció, venir a la Central del Circ, a Barcelona, acaba essent l'objectiu de molta gent del sector del circ de l'Estat espanyol i d'Europa. Els efectes positius són de sobres coneguts, però els negatius també: algunes persones usuàries han començat a expressar una certa sensació de saturació de l'espai d'entrenament, sobretot en les hores que tothom vol coincidir amb els demés (final del matí i la primera meitat de la tarda).

➡ **Com es pot fer per evitar o reduir la saturació de l'espai i de l'activitat no havent de limitar els programes de l'equipament?**

3.5. El foment de la reflexió i el debat a l'entorn del circ

Com a tants sectors de les arts, més enllà de l'acció o prèviament a tot, cal fomentar la reflexió i el debat sobre el sector del circ. Cal fer-se preguntes que van des dels canvis conceptuals i de model que viu el circ avui en dia fins a preguntes més basades en el dia a dia del sector.

➡ **Qui ha de fer aquest funció d'impulsora del debat a l'entorn del sector del circ? Quina part li pertoca a la Central del Circ?**

3.6. Les relacions entre la Central del Circ i l'APCC

La Central del Circ és un projecte impulsat per l'APCC, però ha agafat tal dimensió que supera aquesta en tots els aspectes: espai, personal, pressupost, activitat, projecció, etc. Amb aquesta "filla" que supera la "mare" en tants aspectes sorgeixen dubtes en el dia a dia (ningú qüestiona el vincle formal entre ambdues estructures).

➡ **Quina ha de ser la relació de la Central del Circ i l'APCC? Fins a quin punt l'APCC ha de donar autonomia en la gestió a la Central del Circ?**

Dit a l'inrevés, fins a quin punt la Central del Circ ha de consultar l'APCC en les seves decisions?

3.7. La direcció artística

La Central del Circ és l'únic equipament públic de les seves característiques a Catalunya. Ha de ser un espai inclusiu de totes les famílies i disciplines del circ. Per tant:

- ➡ **Fins a quin punt hi ha d'haver un Consell artístic i una direcció artística que marquin una línia que pot excloure alguns artistes, grups, companyies, disciplines, tendències del circ ...? Per evitar-ho, com s'ha d'orientar o enfocar la direcció artística?**

3.8. El potencial de la internacionalització

La Central del Circ ha de tenir una dimensió internacional innegable en el doble sentit: ha de ser espai de referència a nivell europeu i, per tant ha d'acollir artistes i companyies d'arreu, així com ha de facilitar al seu públic local l'accés a plataformes internacionals (contactes, residències, formació, actuacions, ...).

Però aquesta dimensió internacional és viscuda amb una certa incomoditat per aquelles i aquells artistes que veuen com les/els estranger/es acaben tenint més oportunitats que ell/es, degut al suport extern que poden tenir.

- ➡ **Com cal orientar la internacionalització per evitar que sigui vista amb recel o neguit per una part de la gent de la Central del Circ?**

3.9. La relació amb l'entorn

La Central del Circ vol ser un espai conegut en els barris circumdants (Besòs, La Mina, ...) jugant un doble paper: ser un espai cultural de l'entorn i donar-se a conèixer com a tal, i ser, a la vegada una plataforma difusora del circ.

- ➡ **Com ha de definir i enfortir la Central del Circ aquestes relacions amb el seu entorn i els seus agents?**

En conclusió:

La Central del Circ ha esdevingut pràcticament l'únic i, sobretot, el més rellevant equipament públic del sector de les arts circenses a Catalunya. Això fa que tothom (institucions, APCC, agents del sector, etc.) li adjudiqui el desenvolupament de la pràctica totalitat de les funcions que conformen un sector artístic. Això passa pel prestigi, reconeixement i identificació que té l'espai i el seu equip. Així doncs, en part per confiança, en part per mancances en el sector, la Central del Circ acaba essent el punt de referència per a tothom.

Cal preguntar-se fins a quin punt la Central del Circ ha de cobrir totes les mancances del sector. La resposta formal es basa en no exigir-li tanta responsabilitat per la qual no està preparada ni institucionalment (no és un agent amb naturalesa jurídica pròpia), ni infraestructuralment (bàsicament és un espai d'entrenament i assaig), ni funcionalment (l'equip està dedicat en essència a les funcions encomanades) ni pressupostàriament (els recursos estan adequats a la seva missió real).

Aleshores, a qui li pertoca desenvolupar les altres funcions? Sigui quina sigui la resposta, sovint passa, en part o en la seva totalitat per la Central del Circ. Efectivament aquesta pot jugar un paper col·laborador (cessió d'espais, suport en expertesa professional, suport a la comunicació, etc.) però sembla clar que el paper impulsor correspon a altres institucions.

4. Les propostes del Pla director de la Central del Circ 2017 - 2020

4.1. Sobre el model global

La Missió

Donar suport i acompanyar projectes artístics de circ en els àmbits de la creació, gestió, producció i difusió, afavorint el desenvolupament del circ i els seus creadors i creadores, generant sinèrgies amb altres arts i promovent la mobilitat i l'intercanvi a través de xarxes a nivell local, nacional i internacional.

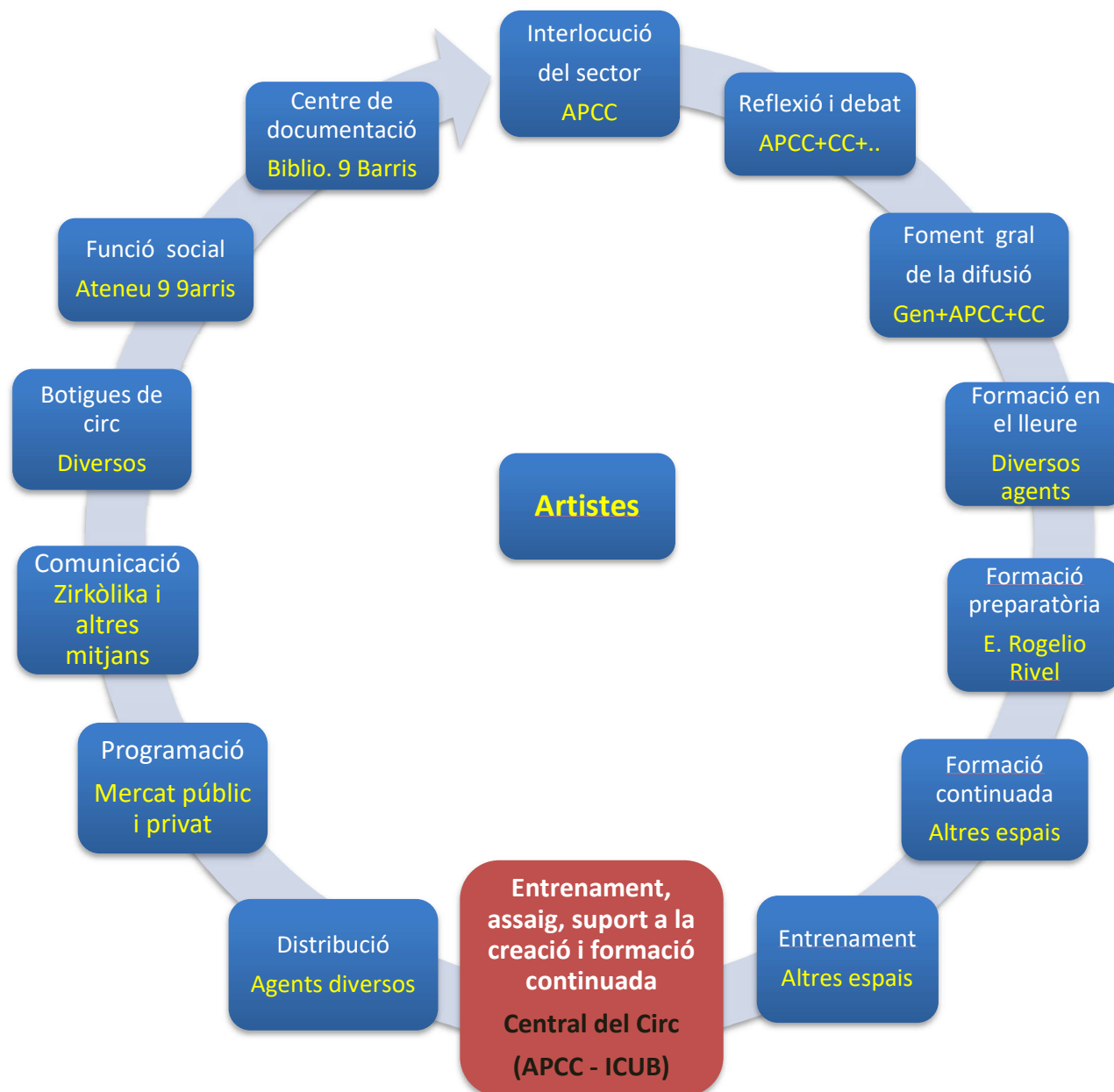
Pla de gestió 2017

D'acord amb aquest posicionament hi ha 5 altres funcions que queden en mans d'altres agents del sector:

1. La **formació preparatòria**, malgrat el reconeixement i la constatació de que no existeixen estudis superiors de circ, com sí existeixen en les altres arts escèniques, la formació inicial, a nivell de Cicle formatiu de grau mitjà queda a càrrec de l'Escola Rogelio Rivel i, en menor mesura, a altres espais del territori català com l'Espai de Circ de Mataró Cronopis o l'Ateneu Popular de 9 Barris de Barcelona on aquesta formació adquireix un caràcter més social. La Central del Circ es centra específicament en ofertes de formació contínua per a professionals.
2. La **reflexió i el debat** sobre l'estat actual de la professió queda a càrrec de l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya que, conjuntament amb altres agents més institucionals, poden canalitzar aquesta línia de pensament a través de la Central del Circ però més com un espai d'aglutinació dels agents del sector que com a impulsor del procés.

3. El **foment de la difusió** del circ a Catalunya, a través de festivals, programacions estables, circuits, intercanvis amb l'estranger, etc. és una responsabilitat compartida de la Generalitat de Catalunya, dels agents privats i dels programadors públics, que pot aprofitar la Central del Circ com a plataforma de recursos però no com a responsable final de promoure el mercat.
4. La funció de **centre de documentació** sobre circ queda a càrrec de la biblioteca de Nou Barris a Barcelona, molt lligada a l'Ateneu Popular de 9 Barris, i altres que hi pugui haver a Catalunya. La Central del Circ pot ser un agent prescriptor de bibliografia i connector d'aquesta amb les i els artistes, però no ha de crear un centre de documentació propi, en paral·lel al ja existent.
5. El sector considera que l'únic mitjà de comunicació, Zirkòlika, és insuficient en quantitat i en capacitat de representació de tot el món del circ a Catalunya. En aquests moments el sector no identifica clarament un **mitjà de comunicació propi**. Només Zirkòlika fa una certa funció de mitjà especialitzat, però amb una línia editorial diferent del que es troba després a La Central.

Això configura un univers o ecosistema del circ a Catalunya amb un conjunt de funcions i agents assignats i en el qual cadascun dels agents ha de saber desenvolupar el seu rol:

4.2. Sobre l'espai

L'espai és la base infraestructural del projecte de la Central del Circ. Li dóna el sentit, la imatge, el prestigi i l'atracció. En aquesta línia es proposa el següent projecte estratègic:

Projecte estratègic: la Central del Circ, d'espai a xarxa d'espais

A la Central del Circ li caldria créixer en espai per seguir oferint més propostes a més gent. Com que l'espai del Fòrum i el pressupost municipal no permeten, per ara, ampliar l'espai, per estendre la funció de la Central del Circ a tot el país, cal enfortir la XECC (Xarxa d'Espais de Circ de Catalunya) ja existent com a xarxa d'espais on les i els artistes puguin trobar les mateixes condicions o similars, que a la Central del Circ. Es tracta d'identificar un conjunt d'espais i establir uns acords de col·laboració amb paràmetres de qualitat semblant als de la Central del Circ. L'APCC, a través de la Central del Circ, pot arribar a acords amb la Generalitat i altres ajuntaments assessorant per fer espais similars als de la Central del Circ arreu de Catalunya. Alguns dels nous espais podrien agafar especialitzacions no ateses a la Central del Circ, el clown, per exemple.

Altres propostes vinculades a l'espai:

Espai interior

- ⇒ Delimitar una zona de la sala d'entrenament i/o un horari per a la gent que fa malabars.
- ⇒ Millorar la dotació de les sales de creació: llums, cortines, ... fent-les més versàtils per poder treballar en molts formats diferents.
- ⇒ Millorar l'espai de magatzem.

Espai exterior

- ⇒ Poder utilitzar les carpes del Fòrum com un annex a la Central del Circ. Si no tot l'any (climatització deficient) sí en els moments en què sigui més factible. Cal comprovar les condicions de salubritat i seguretat de les carpes.

- ⇒ Poder utilitzar l'espai exterior, dotant-lo tècnicament quan calgui. Seria una mena d'annex exterior. Evidentment, només seria vàlid els mesos climatològicament més benèvols de l'any.
- ⇒ Crear, fora de la Central del Circ, uns allotjaments per a residències.
- ⇒ Facilitar l'ús dels espais excepcionalment el cap de setmana amb sistemes d'accessos directes a les sales d'assaig, sempre que això sigui arquitectònicament possible.

4.3. Sobre els programes i recursos

Programa de suport a l'entrenament i l'assaig

La Central del Circ, a diferència de l'APCC, no pot adreçar-se a totes les disciplines del circ, donades les dimensions i la configuració de l'espai. En queden excloses les que necessiten molt espai, sobretot aeri. Altres, com el clown, en no necessitar de material o d'instal·lacions específiques, tampoc acaben de desenvolupar-se a la Central del Circ.

Així, les instal·lacions de la Central del Circ estan bàsicament pensades per les disciplines: acrobàcies de terra (mans – mans, portés acrobàtics, banquines, etc.), acrobàcia aèria (trapezi, trapezi *ballant*, corda llisa, cercol, straps, etc.), acrobàcia amb aparells (quadre aèri, quadre coreà, perxa xinesa, roda Cyr, etc.), equilibriste, llit elàstic, malabars, etc.

Si bé les instal·lacions, tot i tenir una alçada considerable i poder-s'hi practicar la gran majoria de les disciplines de circ, no acaben de tenir tota l'alçada ideal per a les disciplines més aèries del circ (aspecte de molt difícil resolució en l'edifici actual), la Central del Circ podrà establir un acord de col·laboració amb algun espai que sí que en tingui i poder derivar-hi la gent amb necessitats d'alçada d'espai per entrenar. Així, s'enforteix la relació amb altres espais de la ciutat i del país amb els que es treballa en xarxa.

Pel que fa a la resta d'aspectes del programa d'entrenament i assaig, es mantenen els mateixos criteris i sistemes de funcionament: condicionament dels espais, horaris, material, sistema de reserva, ...).

Programa de suport a la creació

Ha de ser el programa que més creixi a la Central del Circ. Es proposa treballar aquest aspecte en dos nivells d'intensitat:

1 - Per a tothom, com a servei públic, hi haurà disponibles les propostes següents:

- ⇒ Cessió d'espais específics (sales de creació i altres)
- ⇒ Assessorament professional personalitzat, tant a nivell artístic com tècnic
- ⇒ Formació específica de tipus artístic i tècnic
- ⇒ Possibilitats de presentar les creacions i rebre aportacions del sector
- ⇒ Formació i suport per a la gestió de les creacions en el mercat

2 - Donat que el mercat no absorbeix fàcilment totes les propostes artístiques, cal prioritzar la qualitat sobre la quantitat i dedicar uns esforços addicionals a alguns grups o companyies que destaquen i excel·leixen. La tria d'aquestes companyies o artistes corre a càrrec del Consell Artístic (director artístic i Consell artístic). En aquest sentit es proposa el següent:

- ⇒ Residències creatives amb borsa econòmica
- ⇒ Suport especial per a la inserció en els principals circuits d'arts escèniques de Catalunya i arreu

Programa de formació contínua

La Central del Circ no és un centre de formació però entén aquesta com a instrument de reforç a l'entrenament, la creació, la producció i la difusió de les propostes artístiques.

La formació s'estructura en tres sub-programes: artística, tècnica i de gestió.

Cal mantenir el programa actual de formació artística amb tallers molt específics de qualitat, variant l'època de l'any i oferint preus diferents segons la situació econòmica de cadascú, amb un sistema de beques per a la gent amb més dificultats econòmiques o que s'apunta a més d'un curs.

Pel que fa a la formació tècnica, la Central del Circ ha d'estructurar una proposta de tallers pràctics en aspectes com seguretat, riscos laborals, evitació de lesions, manipulació de materials, il·luminació, so, efectes especials, ... en clau de complement per als grups i companyies. No es tracta de formar personal tècnic, sinó de donar instruments tècnics a la gent que ja està en el sector del circ.

Finalment, en el marc del procés d'acompanyament, la Central del Circ ha de facilitar una formació de gestió per ajudar persones, grups i companyies residents a dominar els instruments de la gestió necessaris per promoure un espectacle, contactar amb els programadors, fer i entendre un contracte, contractar personal, fer una factura, endreçar els documents i els comptes, fer un projecte o una proposta, demanar una subvenció o ajuda, etc.

En tots tres programes de formació es proposa tenir en compte i difondre els programes de formació d'altres agents (APCC, Escola de Circ Rogelio Rivel, Ateneu de 9 Barris, Institut del Teatre, etc.) per promoure la formació entre les i els artistes de la Central del Circ en altres espais de la ciutat i del país. Es pot arribar a fer un acord de col·laboració per donar-se suport mútuament, fer un programa conjunt de formació anual (o trimestral), co-organitzar alguns dels cursos i acordar preus reduïts per a públics de cada organització.

La Central del Circ i la programació

Més enllà de les funcions d'entrenament, assaig, suport a la creació i formació molt específica, la Central del Circ no ha de programar espectacles de manera estable ni habitual. D'entrada les condicions de seguretat de l'espai no ho permeten.

En canvi, l'APCC, com a interlocutor del sector, i les institucions públiques haurien d'afavorir la inclusió d'espectacles de circ en els programes d'agents públics, sobretot locals (ajuntaments) i privats. Per tant, la Central del Circ no seria programadora ni tan sols impulsora dels programes i circuits.

Dins el seu espai, es pot plantejar algun espectacle, no obert al gran públic, si compleix amb les següents funcions:

- Opció més professional: espectacle de mostra després d'haver assajat i creat, a mode de preestrena i adreçat a col·legues del sector i formadors amb qui, posteriorment, obrir un debat sobre la part més artística o tècnica. Això ja s'està duent a terme.
- Opció més social: espectacle per invitar les veïnes i veïns dels barris pròxims a una visita per veure què es fa a la Central del Circ i que pot acabar amb una mostra o tast. Té un objectiu d'afavorir l'arrelament a l'entorn i fer visible el què s'hi fa, tot millorant les relacions de veïnatge. De pas és un estímul per a certs grups.

Tampoc és funció de la Central del Circ, però sí de l'APCC, pressionar i proposar a les institucions públiques per promoure la creació d'un espai d'exhibició estable a Catalunya com són el Teatro Circo Price de Madrid o l'Espace Chapiteaux al Parc de la Villette de París.

Programa d'acompanyament a la promoció

És un programa transversal que contempla elements d'assessorament, de formació i de promoció pròpia que inclou un assessorament per ajudar a desenvolupar-se millor en el camp professional (fer promoció de la seva feina, trobar encàrrecs, gestionar una companyia, ...). Es tracta d'una oficina estable que acompanya les joves companyies en el trànsit al mercat.

Una de les primeres accions a dur a terme en aquest aspecte és enfortir el directori d'artistes (individuals o en companyies) que ja té l'APCC, amb una fitxa de creació que els serveixi per donar-se a conèixer.

Com a servei públic, hauria de ser obert a tot el sector del circ de Catalunya i no restringir-se a les companyies usuàries de la Central del Circ, sempre i quan existeixin els recursos per a poder-ho fer.

4.4. Sobre l'equip de gestió

És la base humana del projecte. Un bon equip, preparat i motivat dóna molta més energia a l'espai i al projecte.

En la mesura que hi hagi més recursos econòmics (actualment no és una prioritat) es proposa ampliar els horaris de part o de totes les persones actuals i, a la llarga, contemplar la contractació d'una segona persona de relacions amb les i els artistes, sobretot a la tarda també.

En quant al treball intern en el si de l'equip caldria adoptar alguns criteris d'eficiència:

1. Intentar coincidir al màxim en els horaris per facilitar la coordinació interna, el treball quotidià i els vincles personals. Els matins haurien de ser comuns per a tothom i deixar les tardes a lliure disposició.
2. Establir un dia fixe per a una reunió de coordinació interna (dimecres migdia, com es fa actualment)

3. Millorar l'ús de les TIC en els processos de gestió: reserva dels espais d'entrenament, demandes de material, directori d'artistes i creacions de la Central del Circ, etc.
4. Definir dos cronogrames o calendaris de planificació:
 - a. Un de fixe, mensual/setmanal amb la feina del dia a dia
 - b. Un altre per cada projecte la complexitat del qual requereixi aquest instrument de planificació
5. Fer, periòdicament (trimestralment, per exemple), una sessió de reflexió i debat, allunyada dels temes del dia a dia, que doni sentit a la feina, inclogui altres agents (artistes, Junta APCC, ...). La prepararia, rotatòriament, un membre de l'equip sobre un tema que cregui susceptible de debat, al voltant del circ.
6. Externalitzar alguns serveis com el lloguer d'espais (???), els tallers de *team Building* o els tallers infantils per a escoles. Aquests últims podrien ser una feina delegada a algunes de les persones usuàries amb afinitats pedagògiques.
7. Externalitzar o contractar el servei d'apertura dels caps de setmana si es veu que hi ha demanda suficient.

Per altra banda i per mantenir i enfortir els vincles amb l'APCC es dissenyen unes reunions de treball operatiu i periòdiques entre l'equip de treball al complet i la Junta directiva de l'APCC o la persona que aquesta designi.

Igualment, per mantenir i enfortir els vincles amb el col·lectiu de persones que utilitzen els diferents programes de la Central del Circ, es mantindran les actuals reunions d'informació, consulta, coordinació, reflexió i debat. Cal que ambdós col·lectius sentin l'altre amb proximitat. Els temes a abordar van des dels aspectes més generals del sector del circ avui en dia als aspectes més operatius del dia a dia. També és important relacionar-se en els espais més informals: cafeteria/cuina, preestrenes i actuacions de les companyies, espais de circulació de l'equipament, festes, ...

Finalment, es proposa celebrar, un cop l'any (per Nadal? Dia del circ?) un dinar o una festa que aglutini tota la gent implicada a la Central del Circ: Junta, sòcies i socis, equip, artistes, personal que col·labora puntualment, etc. amb l'objectiu d'estreñer lligams fora de les dinàmiques laborals del dia a dia.

4.5. Sobre la direcció artística

La Central del Circ ha de tenir una línia artística definida que marqui una línia de treball i així ha sigut els últims anys. La direcció artística és la que li dóna identitat a l'equipament i posicionament en el sector i la societat. Aquesta no ha de limitar les disciplines sinó prioritzar factors comuns a totes elles: la internacionalització, la innovació, l'excel·lència, la contemporaneïtat, etc.

Tractant-se d'un equipament públic (tothom hi ha de poder accedir) i d'un espai únic en el sector (no hi ha gaires possibilitats d'anar a un altre), la direcció artística hauria de ser prou inclusiva per acollir el màxim tipus de persones al projecte global de la Central del Circ.

Es tracta, per tant, de definir un no gens fàcil equilibri de la línia artística que sigui a la vegada clara i estimulante però també àmplia i inclusiva.

4.6. Sobre la gestió

En el model de gestió de la Central del circ hi intervenen diferents agents, cadascun d'ells aportant allò que li pertoca en el què més fort se sent.

La gestió general de la Central del Circ ha de seguir amb el model de conveni i el suport entre l'administració pública (Ajuntament i Generalitat principalment) i l'APCC com a ens aglutinador de la interlocució del sector. Cal establir acords plurianuals (mandat, encàrrec, etc.) com a garantia d'estabilitat en el projecte, continuïtat en les propostes i assoliment de resultats en el llarg termini.

La interlocució formal i general de la Central del Circ amb l'administració pública l'ha de dur a terme l'APCC. La relació quotidiana de treball l'ha de tenir directament l'equip de gestió de la Central del Circ.

Globalment els agents implicats són:

Associació de Professionals de Circ de Catalunya

És el titular i l'interlocutor formal amb les administracions públiques, estableix les grans línies del projecte, assigna els recursos i en fa un seguiment constant i una avaluació cada any. És la impulsora del Pla director. Es reuneix regularment amb la gerència i l'equip de gestió per fer el seguiment del projecte i incorpora la gerent i la direcció artística de La Central a les reunions de la Junta directiva.

Consell artístic

EL 2108 serà el tercer any de funcionament d'aquest consell, la tasca principal del qual és la selecció de les companyies que faran residència a La Central. Els membres del consell han estat escollits a proposta de la direcció artística de La Central, i les incorporacions posteriors han estat nomenades pel mateix consell, atenent a les trajectòries, coneixement del món del circ, connexió internacional i relacions amb artistes emergents, que tenen cadascun dels diferents perfils que el conformen. Al 2017 el mateix consell va decidir de sumar nous membres per tal de tenir un nombre representatiu d'artistes en cadascuna de les seleccions que es duen a terme de manera semestral. Actualment són un total de 11 persones. A més, té un vot especial el Director Artístic de La Central, Johnny Torres i a les sessions hi participen també, la cap de projectes de La Central, Nini Gorzerino, i la gerent, Ione Hermosa.

Durant el 2017 es va decidir també que pel volum de feina que suposava la revisió del cada cop creixent nombre de dossiers que arriben a les convocatòries de La Central, es retribuïria de manera simbòlica la lectura de dossiers i posterior selecció de propostes.

D'altra banda, a més de les seleccions de les diferents companyies, es busca també que el consell, pugui tenir temps per debatre i fer aportacions entorn dels objectius, projectes i activitats de La Central. Tot i que per qüestions de temps i disponibilitat això no sempre és possible, durant 2017 es van celebrar un parell de reunions en aquest sentit, i es preveu tornar-ho a fer de cara a 2018

Direcció artística

Recau en una persona escollida cada 3 +1 anys per l'APCC mitjançant una convocatòria pública. Traça una línia artística per al conjunt dels programes de la Central del Circ que sotmet a aprovació de la comissió de selecció. Treballa integrada en l'equip de gestió.

Equip de gestió

Actualment es compona de 7 persones i és el responsable de dur a terme la gestió de la Central del Circ. Per això, fa les propostes tècniques i professionals que considera oportunes a la Junta directiva de l'APCC. Manté reunions i relacions regulars amb els altres agents.

L'equip de gestió actual es compona de:

- ⇒ Gerència
- ⇒ Cap de projectes
- ⇒ Cap tècnic/a de seguretat i manteniment
- ⇒ Tècnic/a de seguretat i manteniment
- ⇒ Tècnic/a de producció
- ⇒ Tècnica de comunicació
- ⇒ Atenció a usuaris/es i administració

Artistes

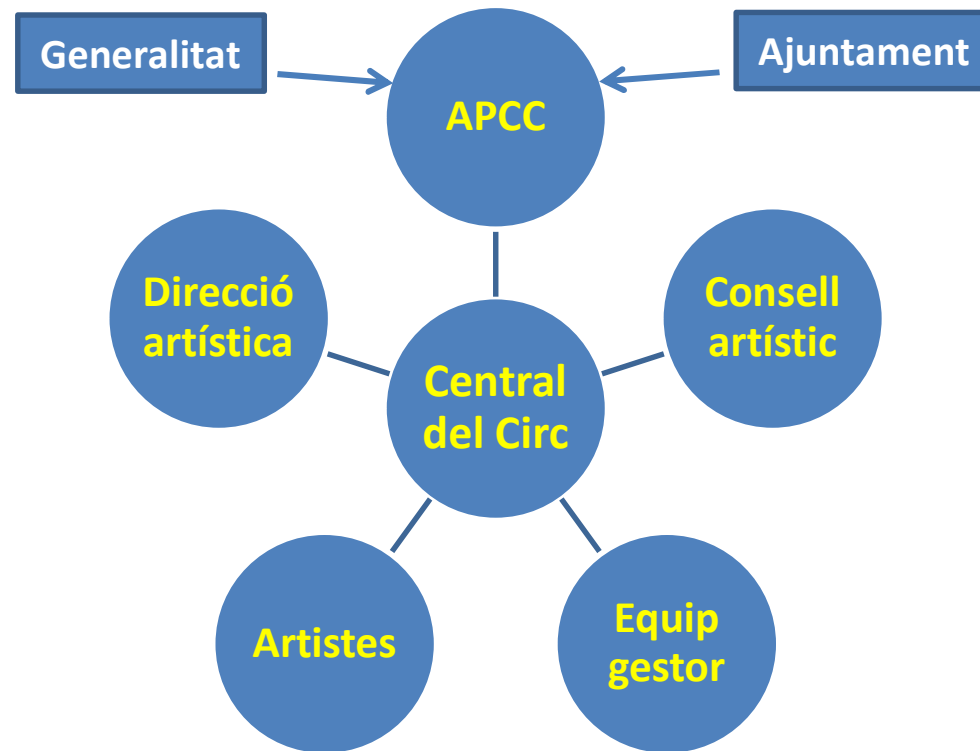
Tenen un paper important en la gestió. Estan en relació constant amb la gerència, atenció a l'artista i/o equip de gestió al complet. Cal estimular la seva interlocució generant un sistema de representació més estable amb l'elecció de delegades o delegats que puguin representar el col·lectiu d'artistes de manera més continuada.

De la mateixa manera, cal estimular sistemes autònoms en algunes de les gestions del col·lectiu d'artistes com són la reserva d'espais d'entrenament i de creació, la inscripció a la formació, la comunicació amb la resta d'artistes, etc. Això comporta la necessitat de disposar de programes informàtics i de plataformes digitals que ho permetin.

Relació entre l'APCC i l'equip gestor de la Central del Circ

L'equip gestor presenta un projecte anual, d'acord amb les línies directrius expressades per l'APCC, sorgides dels successius plans directors. L'APCC en fa el seguiment i anualment en fa un balanç o avaluació del pla de treball, conjuntament amb la gerència i la direcció artística.

El sistema global de la gestió queda:

4.7. Sobre les i els artistes

Per a molta gent usuària de l'equipament, l'efecte d'espai de trobada, relació i contactes és molt important. Això fa que, a més d'utilitzar els espais i els recursos, la Central del Circ es converteix en una atmosfera d'entorn creatiu que estimula les i els artistes i fa que tinguin la sensació i el pensament que allà és on han d'estar ... i ho transmetin a altra gent del sector.

4.8. Sobre la internacionalització

La internacionalització és, d'entrada, un fenomen històric inherent al circ, fenomen nòmada que traspassava fronteres. I és una de les grans apostes de present i de futur de la Central del Circ: l'equipament ha de seguir sent (ja ho és) un referent i un interlocutor a escala internacional. Aquesta internacionalització s'ha de viure amb un doble sentit: la Central del Circ ha d'atraure i acollir artistes d'arreu en les seves instal·lacions però també ha de saber potenciar la sortida a l'estranger de les i dels artistes del centre. Només amb aquesta internacionalització de doble via es tindrà de veritat aquesta presència i incidència buscada i reclamada pel sector.

Per tant, la internacionalització no ha de ser vista com una "invasió" per part de la gent que entrena a la Central del Circ: ni s'ha d'arribar a saturar l'espai amb gent atreta per les instal·lacions, la ciutat i les condicions, ni ha de donar la sensació que la gent vinguda d'arreu acaba tenint més oportunitats que l'originària de Catalunya. És un aspecte a tenir-ne cura en un espai físic que comença a estar saturat i en un mercat massa limitat on els agents, al final, competeixen entre ells pels pocs encàrrecs que es generen (*bolos*, residències, ajuts, ...).

Tampoc ha de ser vista com un simple recurs econòmic de supervivència (pels programes o les ajudes europees, per exemple). Els beneficis de la internacionalització van molt més enllà dels purament econòmics. Permet obrir-se de ment, absorbir idees, accions i actituds, i sol ser la porta cap a la innovació i renovació pròpia.

Cal assegurar que l'efecte de la internacionalització repercuteixi al màxim sobre el conjunt dels agents del circ. O sigui que una companyia o una residència tant acollida com enviada acabi comportant i compartint continguts, idees i contactes vàlids per al màxim de gent. La internacionalització aportarà, així, aquest enriquiment que beneficia tant als agents directament implicats (persones i companyies) com als del seu entorn.

En aquest marc d'escassetat d'oportunitats de les companyies per sortir a l'estranger, la gran atracció per sortir porta a competir pels recursos. La Central del Circ, com a agent que vol seguir sent reconegut pel conjunt del sector, ha de vetllar per la transparència de les seves decisions però, a la vegada, ha de vetllar per la qualitat de les propostes presentades. Així hi ha una triple consideració:

- ⇒ Cal assegurar que es generen marcs d'oportunitats per a tots els nivells d'experiència i qualitat ("Tothom té dret a tenir una oportunitat per créixer").
- ⇒ Cal assegurar que a cada marc d'experiència i qualitat es presenten propostes del nivell requerit. En aquest sentit cal considerar els nivells de qualitat europeus com a referència.
- ⇒ Cal assegurar que la presa de decisions per part de la Central del Circ segueix un procediment rigorós d'informació, convocatòria, presentació, selecció, adjudicació, seguiment i valoració.

Adicionalment es pot contemplar un sistema de tipus rotatori que assegurí que les oportunitats no recauen sempre sobre la mateixa gent i que tothom acaba tenint la seva oportunitat.

Igualment, es pot contemplar una formació bàsica per aquelles companyies a qui els costa fer un dossier per presentar els seus projectes i les seves propostes. En aquest sentit, la Central del Circ i/o algunes companyies amb més experiència i capacitat podrien ajudar les companyies joves a formar-se.

En aquest escenari d'increment de la internacionalització del conjunt del projecte de la Central del Circ, l'equip de gestió pot necessitar més recursos, sobretot humans per fer un bon seguiment dels projectes.

En quant a la dimensió territorial, un altre aspecte de l'anomenada internacionalització és la d'obrir-se més a les institucions, equipaments, companyies i altres agents del circ de l'Estat espanyol. Sovint es fa massa ràpid el salt de Catalunya a Europa i la Central del Circ té un potencial tant "cap a" com "des de" l'Estat espanyol.

Més enllà dels programes, projectes i accions concretes, la Central del Circ ha de ser, si no ho és ja, l'interlocutor català i, segurament també espanyol, del sector, en clau de *partenariat* general, pel que fa a les dinàmiques d'intercanvi amb Europa i arreu. Això s'aconsegueix assegurant els contactes amb els agents estrangers, la presència en els fòrums (virtuals i presencials) d'arreu, els projectes d'intercanvi, etc.

4.9. Sobre el finançament

Actualment la Central del Circ es finança bàsicament de les aportacions institucionals (Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona) i de els quotes de les i dels artistes.

En aquesta nova etapa, la Central del Circ (o sigui l'APCC en el seu nom) hauria d'augmentar i diversificar les fonts de finançament. Es proposa indagar:

- ⇒ Ministeri de Cultura de l'Estat espanyol que dona suport a institucions i equipaments culturals, sobretot quan són singulars a tot l'estat.
- ⇒ La Diputació de Barcelona en la mesura que la Central del Circ articuli una Xarxa territorial entre els municipis de la província.
- ⇒ Altres diputacions i ajuntaments catalans en al mesura que aquesta Xarxa s'estengui pel conjunt del territori català.
- ⇒ Districte de Sant Martí a Barcelona, oferint alguna activitat oberta al barri, tipus portes obertes, visites escolars i veïnals, ...
- ⇒ Empreses patrocinadores que vulguin finançar servei alguna proposta concreta de les que organitza la Central del Circ.

4.10. Sobre la comunicació

La Central del Circ ha de donar-se a conèixer més al conjunt del sector i, sobretot, a la societat. Avui en dia encara és poc coneguda en relació al treball que fa.

- ⇒ Explicar millor a les i els artistes de la sala d'entrenament el conjunt dels altres recursos, menys coneguts i usats, de la Central del Circ per completar la seva preparació amb les altres ofertes. Això s'aconsegueix parlant amb les persones usuàries de l'equipament, a les reunions, a les sessions d'assessorament, amb informació al tauler de l'entrada, utilitzant les xarxes socials, etc.
- ⇒ Explicar al conjunt del sector la funció de la Central del Circ, no tant per guanyar més artistes (l'espai està força saturat, a menys que s'obrin noves antenes territorials) sinó perquè es conegui més i millor el que s'hi fa, es reconegui, encara més, la seva feina i es valorin els resultats, així com s'envaeixin alguns recels que encara pugui haver envers la Central del Circ. Això s'aconsegueix estant més presents en els espais d'informació del sector: butlletins, jornades, espais de reflexió, etc.
- ⇒ Aprofundir més en la relació i comunicació amb la gent i institucions dels barris veïns, fent una funció més pedagògica del que és el circ, obrint els espais a les visites i fent petits espectacles amb objectius d'acollida. Són accions que es mouen entre les “portes obertes” i els programes pedagògics. No pretenen ser un espai de programació estable. Això s'aconsegueix pel contacte directe, amb visites, trucades personalitzades i invitacions a conèixer la Central del Circ, oferint una proposta concreta: una visita a l'equipament i a alguna sessió d'entrenament amb una petita demostració final que atregui les veïnes i veïns. A les escoles cal fer una proposta didàctica, lligada als interessos i necessitats de les aules.

4.11. Sobre les relacions

Una bona comunicació amb els agents de l'entorn ajuden a mantenir un bon nivell de relació que, en tot moment, facilita els contactes, els intercanvis, la cooperació, les co-produccions, etc. En aquest sentit la Central del Circ ha de definir el seu marc de relacions:

Amb l'APCC

El vincle principal de la Central del Circ és amb l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya, l'entitat que li dona cobertura legal, conceptual, professional i funcional. En tant que projecte propi de l'APCC, aquesta i la Central del Circ han de mantenir una estreta relació, no tant basada en la subordinació orgànica sinó en la complementarietat de funcions. L'APCC marca les grans línies de l'encàrrec d'acord amb el conveni amb l'ICUB i l'equip de gestió de la Central del Circ defineix un projecte viable cada any. Es proposa a l'ICUB treballar amb contractes-programa vàlids per 3 anys.

Amb l'ICUB – Ajuntament de Barcelona

En el dia a dia, la Central del Circ ha de tenir una relació estreta i directa amb l'ICUB, per a la gestió de l'equipament i els seus programes. L'equip gestor té, per dedicació, formació i experiència, una capacitat de coordinació quotidiana i formal amb l'ICUB.

Amb el Departament de Cultura – Generalitat de Catalunya

Com a representant del sector de les arts circenses, la Central del Circ ha de mantenir unes relacions amb la Generalitat, encaminades, sobretot, a enfortir el conjunt del sector amb la seva funció específica.

Amb els altres grans agents del circ

La Central del Circ, com un dels equipaments referent a Catalunya, pot ser una plataforma dinamitzadora del sector, oferint-se com a espai de reflexió i debat al voltant de la creació promogut pel conjunt de les organitzacions i institucions.

Amb altres espais de circ d'arreu de Catalunya

La Central del Circ ha de ser un dels motors destacats, sobretot dels espais d'entrenament i assaig d'arreu del país, de la Xarxa d'Espais de Circ de Catalunya, de la que en pot ser el nucli coordinador, si cal. La Central del Circ pot impulsar les relacions i la coordinació però ha d'aparèixer com un agent més i no voler assumir el lideratge davant els altres agents.

Aquesta Xarxa pot donar sortida a les necessitats de les i dels artistes en casos de saturació de públic, per a gent que no visqui a prop de Barcelona o per companyies amb necessitats d'espai, privacitat o altres factors que la Central del Circ no pugui assumir. La relació ha de ser particularment amb els principals espais de circ de Catalunya (Ateneu 9 Barris, Escola Rogelio Rivel, La Vela-l'Estruch, Cronopis, a més d'altres espais més petits) i amb els grans festivals de circ de Catalunya.

Amb altres espais de creació de Catalunya

La Central del Circ ha de mantenir vincles de col·laboració amb equipaments o fàbriques de creació d'altres sectors de les arts arreu del país, amb els quals comparteixen situació general de la cultura, demandes d'artistes, interlocutors i problemes. Es podria articular una trobada anual amb l'abordatge de temes i problemàtiques comunes.

Amb altres espais d'entrenament i suport a la creació d'Europa

La Central del Circ ha de seguir i enfortir els lligams, relacions i col·laboracions amb els equipaments dedicats al circ, referents a Europa i arreu del món.

Amb altres agents del sector

Cal mantenir una relació fluïda amb els comerços que venen articles i material de circ, revista Zirkòlika i els seus premis, els festivals de circ, les escoles de circ, etc.

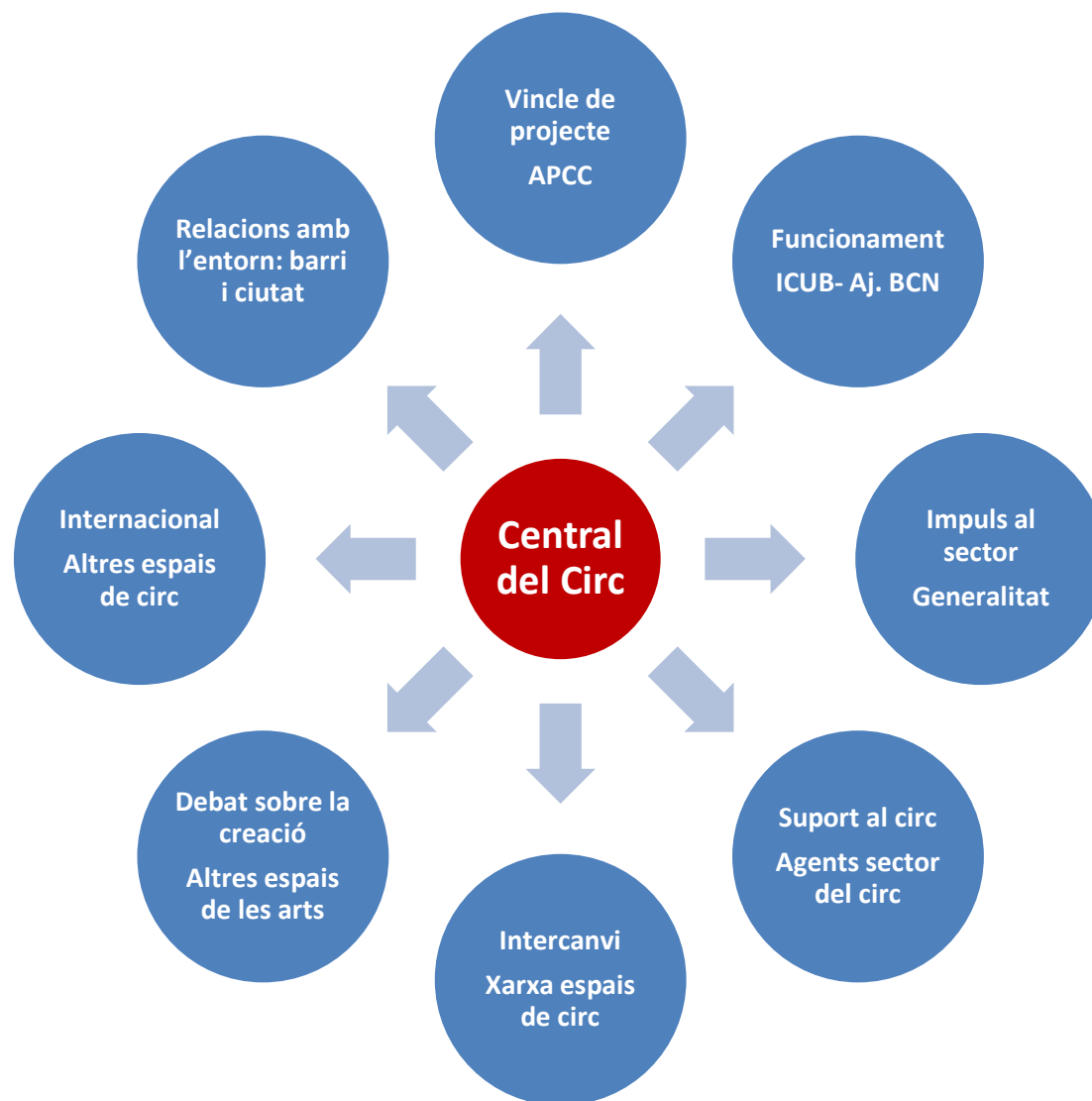
Amb l'entorn territorial

Pel que fa a la relació amb el veïnatge, cal contactar millor amb els barris i les seves associacions, escoles i persones.

Es poden fer unes visites guiades a les instal·lacions amb un petit espectacle de mostra al final. Aquesta activitat tindrà al doble funció d'obrir les portes de la Central del Circ a la gent interessada o simplement curiosa i de promoure el circ com a art.

Amb tots aquests agents, o la majoria d'ells, es proposa fer una jornada anual de reflexió i debat al voltant del circ, impulsada per l'APCC, la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, acollida a la Central del Circ i amb la participació de companyies, artistes i altres professionals del circ, espais d'entrenament i creació de circ, etc. Aquesta trobada jugaria també la funció d'espai de trobada, relació i intercanvi de bones pràctiques i podria girar al voltant d'un tema diferent cada any. Hauria de ser més un espai informal d'encontre i debat que un espai acadèmic o massa institucional.

En síntesi es proposa que la Central del Circ sigui, per ser l'equipament que és, un projecte vinculat amb tot el sector. Els seus espais de relació serien:

El futur llunyà de la Central del Circ

En un futur força llunyà caldria preveure la construcció d'un nou equipament per a la Central del Circ en la línia dels espais europeus i americans: edificis convencionals però també espais oberts per a carpes fixes i de visitants. L'edifici i les carpes haurien de tenir l'alçada i la superfície suficient per acomodar totes les disciplines del circ.

L'espai actual de la Central del Circ podria allotjar una també molt futura Escola Superior de Circ.

Bibliografia consultada

Associació de Professionals de Circ de Catalunya (2008). Centre de Creació de Circ de Barcelona. Pla de Gestió 2008–2009. Carpa provisional.

Central del Circ. Pla d'activitats i pressupost. Any 2009.

Central del Circ. Pla de Gestió 2016.

Diversos autors (2011). II Pla Integral del Circ de Catalunya - 2012-2015

Webs consultades (totes elles actives a desembre de 2016)

<http://armazem13.cia-adn.com> – Amazem 13, Espaço Circo Contemporâneo

<http://www.apcc.cat/> - Associació de Professionals de Circ de Catalunya

<http://www.ateneu9b.net/> - Ateneu popular 9 Barris

<http://armazem13.cia-adn.com> – Carampa, Escuela de Circo

<http://www.lacentraldelcirc.cat/?lang=es> – La Central del Circ

<http://www.escolacircrr.com/> - Centre de les arts del circ Rogelio Rivel

<http://cirtubdassaig.blogspot.com.es/> Associació de Circ Tub d'Assaig 7.70

<http://circonove.blogspot.com.es/> - Nave de Circo

<http://www.teatrocircoprice.es/web/index.php> - Circo Price

<http://circusnext.eu/> - Circus Next

www.cronopis.org/ - Cronopis

<http://www.la-grainerie.net/> - La Grainerie, fabrique des arts du cirque et de l'itinérance

<http://www.theatreonline.com/Theatre/Parc-de-la-Villette-Espace-Chapiteaux/325> - Parc de La Villette – Espace chapiteaux

<http://www.sarabanda-associazione.it/> - Sarabanda, Associazione Culturale

<http://www.zirkolika.com/> - Zircòlica

Crèdits

El Pla Director de la Central del Circ és una iniciativa d'aquest equipament i rep el suport de la Generalitat de Catalunya

Agents participants al llarg del procés:

Associació de Professionals de Circ de Catalunya:

Junta directiva 2016 - 2017

Fabrizio Giannini
Elena Zanzu
Sílvia Capell
Francesa Lissia
José Luís Redondo
Pili Serrat
Teresa Iglesias

Junta directiva 2018 – 2019

Fabrizio Giannini
Elena Zanzu
Sílvia Capell
Francesa Lissia
José Luís Redondo
Manel Rosés
Jordi Serra
Amer Kabbani
Griselda Juncà
Teresa Iglesias

Artistes de La Central i sòcies i socis de l'Associació de Professionals de Circ de Catalunya

Adrià	Montaña	Elena	Zanzu	Maria	Cavagnero
Adrian	Schvarsztein	Francesca	Lissia	Marina	Montserrat
Àfrica	Llorens	Ginés	Belchí	Marta	Camuffi
Albert	Bordonada	Gregorio	Torchia	Nacho	Ricci
Alina	Ventura	Griselda	Juncà	Oriol	Escurcell
Amer	Kabbani	Ivan	Arjona	Pablo	Molina
Andrea	Martínez	Jaume	Delclós	Pedro	Castro
Asier	Garnatxo	Jessica	Arpin	Pili	Serrat
Asvin	López	Jesús	Navarro	Rat	Serra
Aurora	Caja	Joel	Marti	Roberto	Magro
Berta	Junyent	Jordi	Serra	Scarlata Circus	Aspa
Camille	Grob	Jordi	Gaspar	Sergio	González
Chapa		José Luis	Redondo	Sílvia	Capell
Clara	Poch	Juliette	Beaume	Teresa	Iglesias
Clara	Prieto	Leandro	Mendoza	Tomeu	Amer
Cristina	Tascón	Manel	Rosés	Toni	Gutiérrez
Didac	Diegolow	Manuela	Gracián	Vivian	Friederich
Eia's		Maria	Villate		

Central del Circ – Equip de gestió

Ione Hermosa, gerència
 Johnny Torres, direcció artística
 Nini Gorzerino, cap de projectes
 Unai Arrieta, tècnic de seguretat i manteniment

Irene Soler, tècnica de producció i comunicació
 Maria Faura, tècnica de producció i comunicació
 Míriam Alagarda, atenció a artistes i administració

Generalitat de Catalunya - Departament de Cultura

Nèlida Falcó

Ajuntament de Barcelona – Institut de Cultura

Esteve Caramés

Coordinació i redacció del Pla Director de la Central del Circ

David Roselló i Cerezuela, director de Nexè Cultural SL consultoria-formació-gestió cultural

Barcelona, maig de 2018